

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Kavandatava autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse eelnõuga ning kehtiva autoriõiguse seadusega (AutÕS) kaasnevate õigusmõjude kaardistamiseks vajalikud küsimused

Koostajad: OÜ TVL Katira (Timo Ligi, Aare Pere), Aleksei Kelli, Uku-Mats Peedok, 2014

Muudatustega puudutatud sihtgrupi suuruse määramine:

Kui palju on füüsilisest isikutest Eesti residentidest ja mitteresidentidest liikmeid järgmistes autoreid ja kaasnevate õiguste omajaid esindavates organisatsioonides: Eesti Autorite Ühing, Eesti Helliinõuajate Liit, Eesti Kirjanike Liit, Eesti Lavastajate Liit, Eesti Lavastuskunstnike Liit, Eesti Esitajate Liit, Eesti Näitlejate Liit, Eesti Interpreetide Liit, Eesti Arhitektide Liit, Eesti Audiovisuaalautorite Liit ja Eesti Kunstnike Liit.

- Kui palju on Eesti IT sektoris töötavaid inimesi?
- Kui palju on Eestis tarkvara, andmebaaside, veebilehtede, jmt loojaid?
- Kui palju on Eestis interneti kasutajaid?

1. Küsimused kõigile kollektiivse esindamise organisatsioonidele, loomeliitudele ning erialaorganisatsioonidele (nt Arhitektide Liit)

1.1 Küsimused seoses muudatustega autori varaliste ja isiklike õiguste liigituses (eelnõu § 12 ja 13): autori varaliste õiguste kataloog muutub kinniseks ning autoril on õigus vaidlustada muudatuste tegemist ainult juhul, kui need kahjustavad autori au ja väärrikust.

- Kui palju on selliseid olukordi, kus autor on lubanud teha teistel isikutel oma teosesse muudatusi, mis muudavad teost, kuid ei kahjusta autori au ja väärrikust?
- Millised on olnud seni konkreetset näited, kus teose varaliste õiguste omaja on soovinud teha teoses muudatusi, kuid autor ei ole luba andnud ja miks?
- Kas on võimalik hinnata, mil määral edaspidi tekib kahju autoritele, kuna autoril on õigus vaidlustada ainult selliste muudatuste tegemist, mis kahjustavad autori au ja väärrikust?
- Kui tihti on autorid kasutanud varaliste õiguste kaitseks seaduses sätestatud kataloogi väliseid võimalusi?
- Kui palju on seni olnud kohtuvaidlusi varaliste ja isiklike õiguste ja nende üleandmise temaatika osas, sh õiguste üleandmise vormi osas?

1.2 Küsimused seoses vaba kasutamise tingimuste muudatustega (eelnõu § 40 lg 4): Eelnõuga nähakse ette regulatsioon, mille kohaselt vabal kasutamisel võrgukeskkonnas õiguspärase koopia

olemasolu otsesõnu ei nõuta, kuid välistatakse vaba kasutus juhtudel, kui tegemist on ilmselgelt ebaseaduslikust allikast pärit õiguste objektiga

- Hinnanguliselt kui palju internetis olevatest teostest on avaldatud mitteõiguspäraselt, kuid ei ole ilmselge, et tegemist on ebaseadusliku allikaga?

1.3 Küsimus seoses vaba kasutamise regulatsiooni imperatiivsusega (eelnõu § 40 lg 5): eelnõuga nähakse ette, et lepingu tüüptingimus, mis piirab seaduses sätestatud vaba kasutamise juhtumeid, on tühine.

- Hinnanguliselt kui tihti piiratakse lepingu tüüptingimustega autoriõiguse objekti seadusjärgset vaba kasutamist?

1.4 Küsimus seoses õiguste laiendatud kollektiivse teostamisega (eelnõu § 73): õiguse kasutaja võib teha kollektiivse esindamise organisatsioonile ettepaneku sõlmida samas valdkonnas laiendatud kollektiivse litsentsilepingu, mis hõlmaks kõikide sama kategooria õiguste omajate õigusi.

- Hinnanguliselt kui palju on olukordi, kus õiguse kasutaja on või oleks võinud soovida sõlmida litsentsilepingu kõikide sama kategooria õiguste omajate õiguste osas?

1.5 Küsimus seoses autorilepingu kohustusliku vorminõude muutmisega. Eelnõu kohaselt tuleb autoriõiguste või nendega kaasnevate õiguste üleandmise leping ja ainulitsentsileping sõlmida kirjalikus vormis, vastasel korral on leping tühine.

- Kui tihti sõlmitakse autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste üleandmisel lepinguid ja ainulitsentsilepinguid muus kui kirjalikus vormis?

1.6 Küsimus seoses sellega, et eelnõu kohaselt jääksid sõlmitud litsentsilepingud kehtima intellektuaalse omandi igakordse omaniku suhtes, võrreldes kehtiva VÕS §-st 374 tuleneva regulatsiooniga, mille kohaselt võib tähtajatu litsentsilepingu ühe aastase etteteatamisega üles öelda.

- Kui tihti öeldakse litsentsilepinguid üles VÕS § 374 alusel ühe aasta jooksul pärast intellektuaalse omandi üleminekut?

2. Küsimused Eesti Autorite Ühingule

2.1 Küsimus seoses tühja kasseti tasu maksmise lõpetamisega (eelnõu § 58): asendatakse senikehtinud süsteem (tasu maksjaks olid salvestusseadmete ja salvestuskandjate tootjad ning maaletoojad) süsteemiga, kus tasu makstakse riigieelarvest.

- Millises mahus seni on salvestusseadmete ja salvestuskandjate tootjad ning maaletoojad tühja kasseti tasu makstud?
- Millised on tasu arvestamise, kogumise ja väljamaksmisega kaasnevad tegevused?

2.2 Küsimus seoses autori õigusega saada tasu teose rendi eest (eelnõu § 63): kehtivas AutÕS § 14 lg 6 sisalduv audiovisuaalse teose autori üldine tasu saamise õigus asendatakse tasu saamisega vaid teose rendi eest.

- Kui palju on seni filmitootjad sõlminud Eesti audiovisuaalse teose autoritega lepinguid, milles rendist saadav tasu oleks eraldi kokku lepitud?
- Milline on võimalik koormus autoritele ja tootjatele seoses sellega, et lepingutes tuleb hakata kokku leppima kõigis tasu jaotamise põhimõtetes audiovisuaalse teose loomisel?

2.3 Küsimus seoses ühisautorite omavaheliste suhete reguleerimisega (eelnõu § 22): eelnõuga nähakse ette, et ühisautoril või isikul, kellele kuulub osa ühisest autoriõigusest, on õigus nõuda teistelt ühisautoritelt, et ühiselt loodud teose autoriõiguse teostamine toimuks vastavalt kõigi ühisautorite huvidele.

- Kui tihti on tekkinud ühisautorite vahel teose kasutamise küsimuses erimeelsused (sh (kohtu)vaidluste arv)?
- Millised on sellistes olukordades õigusabile kulunud summad?

2.4 Küsimused seoses vaba kasutamise tingimuste muudatustega (eelnõu § 40 lg 4): Eelnõuga nähakse ette regulatsioon, mille kohaselt vabal kasutamisel võrgukeskkonnas õiguspärase koopia olemasolu otsesõnu ei nõuta, kuid välistatakse vaba kasutus juhtudel, kui tegemist on ilmselgelt ebaseaduslikust allikast pärit õiguste objektiga.

- Hinnanguliselt kui palju internetis olevatest teostest on avaldatud mitteõiguspäraselt, kuid ei ole ilmselge, et tegemist on ebaseadusliku allikaga?

2.5 Küsimus seoses vaba kasutamise regulatsiooni imperatiivsusega (eelnõu § 40 lg 5): eelnõuga nähakse ette, et lepingu tüüptingimus, mis piirab seaduses sätestatud vaba kasutamise juhtumeid, on tühine.

- Hinnanguliselt kui tihti piiratakse lepingu tüüptingimustega autoriõiguse või kaasnevate õiguste objekti seadusjärgset vaba kasutamist?

3. Küsimused BSA Estoniale ja Infotehnoloogia Liidule (ITL)

3.1 Küsimus seoses muudatustega töökohustuste täitmisel loodud teoste autoriõigustes (eelnõu § 24): Teosena kaitstava andmebaasi ja arvutiprogrammi erinev kohtlemine kaob ning autori varalised õigused lähevad üle tööandjale.

- Kui tihti on arvutiprogrammide ja andmebaaside autorid VÕS alusel tähtajatuid ainulitsentsilepinguid üles öelnud?

3.2 Küsimused seoses vaba kasutamise tingimuste muudatustega (eelnõu § 40 lg 4): Eelnõuga nähakse ette regulatsioon, mille kohaselt vabal kasutamisel võrgukeskkonnas õiguspärase koopia olemasolu otsesõnu ei nõuta, kuid välistatakse vaba kasutus juhtudel, kui tegemist on ilmselgelt ebaseaduslikust allikast pärit õiguste objektiga. Hinnanguliselt kui palju internetis olevatest teostest on avaldatud mitteõiguspäraselt, kuid ei ole ilmselge, et tegemist on ebaseadusliku allikaga?

3.3 Küsimus seoses vaba kasutamise regulatsiooni imperatiivsusega (eelnõu § 40 lg 5): eelnõuga nähakse ette, et lepingu tüüptingimus, mis piirab seaduses sätestatud vaba kasutamise juhtumeid, on tühine.

- Hinnanguliselt kui tihti piiratakse lepingu tüüptingimustega autoriõiguse objekti seadusjärgset vaba kasutamist?

4. Küsimused Eesti Interneti Kogukonnale ja Piraadiparteile

4.1 Küsimused seoses vaba kasutamise tingimuste muudatustega (eelnõu § 40 lg 4): Eelnõuga nähakse ette regulatsioon, mille kohaselt vabal kasutamisel võrgukeskkonnas õiguspärase koopia olemasolu otsesõnu ei nõuta, kuid välistatakse vaba kasutus juhtudel, kui tegemist on ilmselgelt ebaseaduslikust allikast pärit õiguste objektiga.

- Hinnanguliselt kui palju internetis olevatest teostest on avaldatud mitteõiguspäraselt, kuid ei ole ilmselge, et tegemist on ebaseadusliku allikaga?

5. Küsimus Eesti Audiovisuaalautorite Liidule, MTÜ-le Agicoa ja Eesti Rahvusringhäälingule

5.1 Küsimus seoses autori õigusega saada tasu teose rendi eest (eelnõu § 63): kehtivas AutÕS § 14 lg 6 sisalduv audiovisuaalse teose autori üldine tasu saamise õigus asendatakse tasu saamisega vaid teose rendi eest.

- Kui palju on seni filmitootjad sõlminud Eesti audiovisuaalse teose autoritega lepinguid, milles rendist saadav tasu oleks eraldi kokku lepitud?
- Milline on võimalik koormus autoritele ja tootjatele seoses sellega, et lepingutes tuleb hakata kokku leppima kõigis tasu jaotamise põhimõtetes audiovisuaalse teose loomisel?

5.2 Küsimus seoses õiguste laiendatud kollektiivse teostamisega (eelnõu § 73): õiguse kasutaja võib teha kollektiivse esindamise organisatsioonile ettepaneku sõlmida samas valdkonnas laiendatud kollektiivse litsentsilepingu, mis hõlmaks kõikide sama kategooria õiguste omajate õigusi.

- Hinnanguliselt kui palju on olukordi, kus õiguse kasutaja on või oleks võinud soovida sõlmida litsentsilepingu kõikide sama kategooria õiguste omajate õiguste osas?

6. Küsimus Eesti Autoriõiguste Kaitse Organisatsioonile (EAKO)

6.1 Küsimused seoses vaba kasutamise tingimuste muudatustega (eelnõu § 40 lg 4): Eelnõuga nähakse ette regulatsioon, mille kohaselt vabal kasutamisel võrgukeskkonnas õiguspärase koopia olemasolu otsesõnu ei nõuta, kuid välistatakse vaba kasutus juhtudel, kui tegemist on ilmselgelt ebaseaduslikust allikast pärit õiguste objektiga.

- Hinnanguliselt kui palju internetis olevatest teostest on avaldatud mitteõiguspäraselt, kuid ei ole ilmselge, et tegemist on ebaseadusliku allikaga?

7. Küsimused Eesti Esitajate Liidule, Eesti Näitlejate Liidule ja Eesti Etendusasutuste Liidule

7.1 Küsimused seoses töökohustuste täitmise korras loodud teoste autoriõiguse üleminekuga tööandjale (eelnõu § 24)

- Hinnanguliselt milline koormus kaasneb tööandjatele ja esitajatele seoses sellega, et eelduseks muutub see, et varalised õigused töötaja töökohustuste korras loodud intellektuaalsele omandile kuuluvad tööandjale ning vastupidises tuleb eraldi kokku leppida?
- Millises varaliste õiguste jaotumises tavaliselt esitajatega kokku lepitakse?

8. Küsimused keeleteaduslike uuringutega tegelevatele asutustele (vähemalt 3 asutust)

8.1 Küsimus seoses sellega, et autorõiguse seadusesse lisatakse konkreetne alus õiguste objekti kopeerimiseks ja töötlemiseks teksti- ja andmekaeve eesmärkidel ning tingimusel, et selline kasutamine ei taotle ärilisi eesmärke (eelnõu § 44 lg 1 p 3).

- Kas Teil on seni olnud takistatud keeleanalüüsi teadustöö raames autoriõiguste objekti kopeerimine ja töötlemine teksti- ja andmekaeve eesmärkidel seoses sellega, et kehtiv autoriõiguse seadus sellist võimalust selgesõnaliselt ette ei näe?

9. Küsimus kohtutäituritele (vähemalt 5) ja pankrotihalduritele (vähemalt 5)

9.1 Küsimus seoses sellega, et eelnõu kohaselt jääksid sõlmitud litsentsilepingud kehtima intellektuaalse omandi igakordse omaniku suhtes, sh pankroti- ja täitemenetluse raames.

- Hinnanguliselt kui tihti on pankrotivara hulgas pankrotimenetlustes või võlgniku vara hulgas täitemenetlustes intellektuaalse omandi õigusi?